

RADA PROGRAMOWA: **PROF. WOJCIECH BIEŃKOWSKI** (UCZELNIA ŁAZARSKIEGO), **DR PRZEMYSŁAW GRAJEWSKI** I **VEL ŻURAWSKI** (UNIwersYTET ŁÓDZKI), **DR HAB. JAN KŁOS** (KATOLICKI UNIwersYTET LUBELSKI), **PROF. DOMINIKA MAISON** (UNIwersYTET WARSZAWSKI), **PROF. WITOLD KWAŚNICKI** (UNIwersYTET WROCLAWSKI), **MARCIN PIASECKI** (GREMI MEDIA), **PROF. ZBIGNIEW RAU** (UNIwersYTET ŁÓDZKI), **PROF. BOGDAN SZLACHTA** (UNIwersYTET JAGIELLOŃSKI)

RADA FUNDACJI: **CZARY KAŻMIERZAK**, PRZEWODNICZĄCY, CZŁONKOWIE: **ROBERT GWIAZDOWSKI**, **MARCIN NOWACKI**, **MARIUSZ PAWLAK**

ZARZĄD: **TOMASZ WRÓBLEWSKI**, PREZES

Warszawa, 22.12.2019

Stanowisko WEI w sprawie sądownictwa

W związku z nasilającym się sporem o sądownictwo przypominamy, że środowisko WEI i ZPP, choć przez lata krytycznie odnosiło się do tego jak funkcjonował wymiar sprawiedliwości i do wielu wyroków ferowanych przez sądy, stało na stanowisku, że istotą każdej Republiki – czyli także Rzeczypospolitej – jest podział władzy.

Przypominaliśmy, że już twórcy Konstytucji 3 Maja uznali, że „władza sądownicza nie może być wykonywana ani przez władzę prawodawczą, ani przez króla”. Tym bardziej nie może być ona wykonywana przez ministra sprawiedliwości - tym bardziej gdy jest on równocześnie prokuratorem generalnym.

W 2017 roku pisaliśmy, że przyjęte wówczas rozwiązania oznaczają, że minister sprawiedliwości, choć sam nie będzie wykonywał władzy sądowniczej, ale jednostronnie i arbitralnie będzie decydował o tym, kto ją będzie wykonywał. Decyzje personalne podejmowane przez władzę wykonawczą w stosunku do władzy sądowniczej dowiodły, że w tak skonstruowanym systemie wymiaru sprawiedliwości, w którym niezależność sędziów jest ograniczana zaczęli awansować akurat tacy sędziowie, którzy nigdy nie powinni zostać sędziami. Okazało się zatem, że dokonywane zmiany personalne nie służą bynajmniej zmianie jakościowej.

Nie bez powodów przestrzegał John Acton, że „każda władza korumpuje, władza absolutna korumpuje absolutnie”. Dlatego musimy oponować przeciwko tworzeniu instrumentów władzy absolutnej - czyli zwiększania wpływu władzy wykonawczej już nie tylko na skład osobowy organów władzy sądowniczej, ale także na treść orzeczeń sądowych.

Zważywszy, że zmiany w sądownictwie o charakterze de facto konstytucyjnym znów są wprowadzane ustawami zwykłymi, ich skutki będzie mogła więc odwrócić każda nowa większość sejmowa.

Powtarzamy więc naszą propozycję: jeśli rządzący chcą – jak deklarują – przywrócić sądy społeczeństwu, dokonajmy takich zmian w prawie by przeprowadzić powszechne wybory do Krajowej Rady Sądownictwa. Albo przeprowadźmy referendum, w którym, tak często przywoływany „suweren”, będzie mógł się wypowiedzieć, czy chce podporządkowania sądów ministrowi sprawiedliwości i prokuratorowi generalnemu.

Nie są to rozwiązania idealne, ale powtarzamy tę naszą propozycję, gdyż w narastającym konflikcie politycznym jest ona testem prawdziwych intencji i władzy i opozycji.

Autor: prof. Robert Gwiazdowski